

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

ترجمة عمل "إنسانك تشرتشييفيسي" من حروف التركية العثمانية القديمة إلى الحروف التركية الحديثة

أركان ياسين طه

مدرس مساعد/ جامعة كركوك/ كلية التربية للعلوم الانسانية/ قسم اللغة التركية.

erkanyasin@uokirkuk.edu.iq

Journal of Babylon Center for Humanities Studies: 2026, Volume: 16, Issue: 5

الكلمات المفتاحية: هاشم رشاد أقصو، العالم الشعري، إنسانك تشرتشييفيسي، النسخ، نُزُخُوماتو، الشاعر التركماني، العمل العثماني.

كيفية اقتباس البحث

طه ، أركان ياسين ، ترجمة عمل "إنسانك تشرتشييفيسي" من حروف التركية العثمانية القديمة إلى الحروف التركية الحديثة ، مجلة مركز بابل للدراسات الانسانية، أيار ٢٠٢٦، المجلد: ١٦، العدد: ٥.

هذا البحث من نوع الوصول المفتوح مرخص بموجب رخصة المشاع الإبداعي لحقوق التأليف والنشر (Creative Commons Attribution) تتيح فقط للآخرين تحميل البحث ومشاركته مع الآخرين بشرط نسب العمل الأصلي للمؤلف، ودون القيام بأي تعديل أو استخدامه لأغراض تجارية.

Registered في مسجلة في
ROAD

Indexed في مفهرسة في
IASJ

Journal of Babylon Center for Humanities Studies :2026 Volume: 16 Issue :5
(ISSN): 2227-2895 (Print) (E-ISSN):2313-0059 (Online)

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

Erkan Yasin Taha

Assistant Lecturer / University of Kirkuk / College of Education for Humanities / Department of Turkish Language

erkanyasin@uokirkuk.edu.iq

Keywords : Haşim Reşat Aksu, poetic world, İnsanlık Çerçevesi, transcription, Tuzhurmatu, Turkmen poet, Ottoman work.

How To Cite This Article

Taha, Erkan Yasin, "Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish", Journal Of Babylon Center For Humanities Studies, May 2026, Volume:16, Issue 5.

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

[This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.](#)

Abstract

Language and literature are undoubtedly among the most defining elements of a nation's identity. Language is the most powerful bridge passed down from generation to generation, connecting a society's past with its present. Through this bridge, it becomes possible to access experiences and accumulated knowledge from centuries ago and to appreciate the richness of cultural heritage.

This study focuses on a poetry book that holds an important place in Turkmen literature and was written in Ottoman Turkish. During the process of transcribing the poems into modern Turkish, we encountered various difficulties; however, we managed to overcome these obstacles by making use of Ottoman Turkish dictionaries. We prepared this work as a graduation thesis with the aim of introducing the "İnsanlık Çerçevesi" (The Framework of Humanity), a work of profound meaning, to Turkmen

literature and cultural life. The work was written in 1974 by Haşim Reşat Aksu, an educator and poet who grew up in Tuzhurnmatu, known as the Land of Martyrs. However, the extremely limited sources available about the poet made it difficult to access biographical information. Looking at the general nature of the poems, it is evident that the content places human beings and life at its center, carrying both educational and social messages.

The thesis consists of an introduction and one main chapter. The introduction addresses the general framework of Iraqi Turkish literature and the significance of Turkmen literature within this field, while the main chapter presents the transcription of the aforementioned work from Ottoman Turkish into modern Turkish.

We extend our deepest gratitude to our beloved mothers and fathers, who stood by us through every difficulty throughout this process and never withheld their material and moral support. We also consider it a duty to convey our sincere appreciation and respect to our esteemed advisor, Lecturer Saad Fethullah, who guided us in the preparation of this thesis and generously shared his knowledge and resources.

المخلص

لا شك أن اللغة والأدب من أبرز العناصر التي تعكس هوية الأمة وتجسد روحها. فاللغة هي الجسر الأمتن الذي يتوارثه الأجيال جيلاً بعد جيل، ويربط ماضي المجتمع بحاضره. ومن خلال هذا الجسر، يغدو بالإمكان الوصول إلى تجارب وتراكمات معرفية تمتد لقرون مضت، والوقوف على عمق الإرث الثقافي وغناه. تتناول هذه الدراسة ديواناً شعرياً يحتل مكانة بارزة في الأدب التركماني، وقد كُتِبَ باللغة التركية العثمانية. وقد اعترضتنا خلال عملية نسخ قصائده إلى التركية الحديثة صعوبات جمّة، غير أننا تمكّنا من تجاوزها بالاستعانة بمعاجم اللغة التركية العثمانية. وقد أعدنا هذا العمل أطروحةً للتخرج، بهدف تقديم "إنسانك تشرتشييفيسي" (إطار الإنسانية)، وهو عمل ذو عالم دلالي عميق، إلى الأدب التركماني والحياة الثقافية. وقد كتب هذا العمل عام ١٩٧٤ الشاعر والمربي هاشم رشاد أقصو، الذي نشأ وترعرع في تَزُخْرَمَاتو المعروفة بـ"أرض الشهداء". بيد أن شُح المصادر المتعلقة بالشاعر جعل الوصول إلى معلومات سيرته الذاتية أمراً عسيراً. والناظر في طبيعة القصائد يجد أن مضمونها يضع الإنسان والحياة في صميمه، حاملاً في طياته رسائل تربية واجتماعية بالغة الأثر.

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

تتألف الأطروحة من مقدمة وفصل رئيسي واحد. تناولت المقدمة الإطار العام للأدب التركي العراقي ومكانة الأدب التركماني في هذا الميدان، في حين خُصَّص الفصل الرئيسي لنسخ العمل المذكور من التركية العثمانية إلى التركية الحديثة. ونتقدم بأسمى آيات الشكر والامتنان إلى أمهاتنا وأبائنا الأعزاء، الذين وقفوا إلى جانبنا في مواجهة كل عقبة، ولم يبخلوا علينا بدعمهم المادي والمعنوي في أي وقت. كما نرى من واجبنا أن نُعرب عن خالص تقديرنا واحترامنا لمشرفنا الفاضل المدرس سعد فتح الله، الذي أُرشدنا في إعداد هذه الأطروحة وأسبغ علينا من علمه ومصادره بكل سخاء.

Osmanli Türkçesinden Çağdaş Türkçeye: "İnsanlık Çerçevesi" Adlı Eserin Transkripsyonu **Erkan Yasin Taha**

Özet

Bir milletin kimliğini en çok yansıtan unsurların başında kuşkusuz dil ve edebiyat gelir. Dil, nesilden nesile aktarılan ve bir toplumun geçmişiyle bugününü birbirine bağlayan en güçlü köprüdür. Bu köprü sayesinde yüzyıllar öncesine ait deneyimlere ve birikime ulaşmak, kültürel zenginliğin farkına varmak mümkün olmaktadır.

Elinizdeki çalışma, Türkmen edebiyatı içinde önemli bir yere sahip olan ve Osmanlı Türkçesiyle kaleme alınmış bir şiir kitabını konu edinmektedir. Kitaptaki şiirleri çağdaş Türkçeye aktarma sürecinde çeşitli güçlüklerle karşılaştık; ancak Osmanlıca sözlüklerden yararlanarak bu engelleri aşmayı başardık. Derin bir anlam dünyasına sahip olan "İnsanlık Çerçevesi" adlı bu eseri Türkmen edebiyatına ve kültür hayatına kazandırmak amacıyla bitirme tezi olarak hazırladık. Eser, Şehitler Diyarı olarak bilinen Tuzhurmatu'da yetişmiş eğitimci ve şair Haşim Reşat Aksu tarafından 1974 yılında kaleme alınmıştır. Ne var ki şaire dair kaynakların oldukça sınırlı olması, biyografik bilgilere ulaşmamızı zorlaştırmıştır. Şiirlerin genel niteliğine bakıldığında, hem eğitici hem de toplumsal mesajlar taşıyan, insanı ve hayatı merkeze alan bir içeriğin öne çıktığı görülmektedir.

Tez; bir giriş ve bir ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Irak Türk edebiyatının genel çerçevesi ile Türkmen edebiyatının bu alandaki önemi ele alınmış; ana bölümde ise söz konusu eserin Osmanlı Türkçesinden çağdaş Türkçeye transkripsiyonu gerçekleştirilmiştir.

Bu süreçte her türlü güçlüğe rağmen yanımızda olan, maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili annelerimize ve babalarımıza en derin şükranlarımızı sunuyoruz. Tezin hazırlanmasında bize yol gösteren, bilgi ve kaynaklarını cömertçe paylaşan kıymetli

danışmanımız Öğr. Gör. Saad Fethullah'a ise minnet ve saygılarımızı iletmeyi bir borç biliyoruz.

Anahtar Kelimeler: Haşim Reşat Aksu, şiir dünyası, İnsanlık Çerçevesi, transkripsiyon, Tuzhurmatu, Türkmen şairi, Osmanlıca eser.

GİRİŞ

Türk edebiyatı, insanlık tarihinin en köklü ve en geniş coğrafyaya yayılmış edebiyatlarından biridir. Yüzyıllar boyunca farklı devletlerin, hanedanların ve toplulukların himayesinde şekillenen bu edebiyat, hem yazılı hem de sözlü geleneklerini canlı biçimde sürdürmüştür. Türk edebiyatının bu iki temel kolu olan divan edebiyatı ile halk edebiyatı, birbirini besleyen ve tamamlayan bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Halk edebiyatı; ozanların, âşıkların ve masalcıların sesiyle kuşaktan kuşağa aktarılmış; toplumun acılarını, sevinçlerini ve özlemlerini dile getiren canlı bir hafıza işlevi görmüştür (Boratav, 1942, s. 12-15; Elçin, 1986, s. 23-27). Türkiye dışındaki Türk topluluklarında da bu gelenek varlığını korumuş, farklı coğrafyalarda farklı biçimler kazanmıştır. Türkiye, Azerbaycan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti başta olmak üzere pek çok coğrafyada Türk dili ve bu dilin taşıdığı edebiyat geleneği yaşamaya devam etmektedir (Oğuz, 2005, s. 45-48).

Irak Türkmen edebiyatı, genel Türk edebiyatı tarihi içinde özgün ve köklü bir yer tutmaktadır. Orta Asya ve Azerbaycan'dan Mezopotamya topraklarına göç eden Türkmenler, dilleriyle birlikte edebiyatlarını ve kültürel birikimlerini de beraberlerinde taşımışlardır. Bu edebiyatın kökleri Oğuz boy geleneğine dayanmakta olup sözlü kültürün izlerini derinden taşımaktadır (Köprülü, 1962, s. 34-38). Oğuz boylarından miras kalan destan geleneği, koşmalar, maniler, ağıtlar ve türküler; Türkmen halk edebiyatının temel taşlarını oluşturmuştur (Artun, 2008, s. 56-61). Nitekim Türk halk edebiyatının en köklü kaynaklarından biri olan Dede Korkut Kitabı'nın dili büyük ölçüde Türkmencedir ve bu durum, Irak Türkmenlerinin edebî mirasının ne denli eskiye uzandığını açıkça ortaya koymaktadır (Caferoğlu, 1984, s. 78-82). Türkmenler, Irak coğrafyasına yerleştikten sonra yerli unsurlarla kaynaşmış; bu etkileşim, edebiyatlarının hem zenginleşmesine hem de özgün bir kimlik kazanmasına zemin hazırlamıştır.

Irak Türkmen edebiyatının yazılı ilk ürünleri incelendiğinde, Nesimî (1370-1417) ve Fuzulî gibi büyük şairlerin eserlerinde Türkmencenin belirleyici bir yer tuttuğu görülmektedir (Köprülü, 1966, s. 112-117). Ancak bu büyük isimlerden önceki döneme ait yazılı kaynaklara ulaşmak bugün hâlâ mümkün değildir. Bununla birlikte, sözlü

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

gelenek bu boşluğu büyük ölçüde doldurmuştur. Âşıkların halk meydanlarında söylediği şiirler, düğünlerde okunan türküler, cenaze törenlerinde yakılan ağıtlar ve kuşaktan kuşağa aktarılan halk masalları; yazıya geçirilemeyen bu dönemin edebî mirasını yaşatmıştır (Ergun, 1938, s. 19-24; Sakaoğlu, 2004, s. 67-71). Halk edebiyatı, Türkmen toplumunun hafızası olmuş; toplumsal belleği canlı tutmanın en güçlü aracına dönüşmüştür (Türkmen, 1992, s. 88-93).

Irak Türkmen edebiyatı, geniş Türk edebiyatı denizine akan bir ırmak gibi görünse de bu ırmağın taşıdığı miras son derece derin ve özgündür. 20. yüzyılın başlarına kadar divan edebiyatının etkisi altında şekillenen bu edebiyat, zamanla modern anlayışla buluşmuş; ancak halk edebiyatının sıcaklığını ve samimiyetini hiçbir zaman yitirmemiştir (Oğuz, 2005, s. 102-106). Irak devletinin kurulmasının ardından Türkmenler, siyasi açıdan Türkiye'den ayrılmış olsalar da kültürel ve edebî bağlarını koparmamışlardır. Eğitim ve kültür alanında ciddi baskılarla karşılaşmalarına rağmen dillerini, türkülerini, âşık geleneğini ve sözlü kültürlerini yaşatmayı başarmışlardır (Türkmen, 1992, s. 134-139; Artun, 2008, s. 98-103). Bugün Irak Türkmen sanatı, edebiyatı ve kültürü; bu direnişin ve köklü mirasın somut bir yansıması olarak varlığını sürdürmektedir.

1.1. Eserin Tanıtımı

"İnsanlık Çerçevesi", Irak Türkmen edebiyatının önde gelen temsilcilerinden olan eğitimci ve şair Haşim Reşat Aksu tarafından kaleme alınmıştır. Şehitler Diyarı olarak bilinen Tuzhurmatu ilçesinde doğup büyüyen Aksu, eserini 1974 yılında Osmanlı Türkçesiyle yazmıştır. Tanıtma Bakanlığı Kültür Genel Müdürlüğü bünyesindeki Türkmen Kültür Müdürlüğü tarafından Bağdat'ta yayımlanan eser, Kültür Yayınları Dizisi'nin 10. kitabı olarak okuyucuyla buluşmuştur.

1.2. Eserin İçeriği ve Önemi

"İnsanlık Çerçevesi", insan sevgisini, özgürlük özlemini, vatan aşkını ve toplumsal dayanışmayı işleyen derin anlamlı şiirlerden oluşmaktadır. Eğitici ve öğüt verici bir üslupla kaleme alınan şiirler, bireysel duyguların ötesine geçerek toplumun ortak sesini yansıtmaktadır. Eserde işlenen başlıca temalar şu şekilde sıralanabilir:

- İnsanlık onuru ve kardeşlik bilinci
- Özgürlük ve bağımsızlık özlemi
- Vatan sevgisi ve millet bilinci
- Yoksulluk ve toplumsal eşitsizlik
- Emek ve alın teri
- Barış ve insanlık ideali

1.3. Transkripsiyonun Yöntemi ve Önemi

Osmanlı Türkçesi, Arap alfabesiyle yazılmış olup günümüz okuyucusu tarafından doğrudan okunup anlaşılması oldukça güçtür. Bu nedenle eserin transkripsiyonu; hem Türkmen edebiyatının bu değerli ürününü geniş kitlelere ulaştırmak hem de Irak Türkmen kültür mirasının korunmasına katkı sunmak açısından büyük bir önem taşımaktadır. Transkripsiyon sürecinde Osmanlıca sözlüklerden yararlanılmış, anlaşılması güç kelimeler titizlikle incelenerek çağdaş Türkçeye aktarılmıştır.

1.4. Haşim Reşat Aksu Hakkında

Haşim Reşat Aksu, Irak'ın Tuzhurmatu ilçesinde dünyaya gelmiş bir eğitimci ve şairdir. Türkmen toplumunun yetiştirdiği önemli aydınlardan biri olan Aksu, hem eğitim alanındaki çalışmaları hem de edebî kişiliğiyle toplumda derin izler bırakmıştır. Şair hakkındaki kaynakların son derece sınırlı olması, biyografik bilgilere ulaşmayı zorlaştırmaktadır. Bununla birlikte, geride bıraktığı eserler onun toplumcu, hümanist ve özgürlükçü bir şair kimliğine sahip olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. "İnsanlık Çerçevesi", Aksu'nun günümüze ulaşan ve Türkmen edebiyatı içinde özgün bir yere sahip olan en önemli eseri olma özelliğini korumaktadır.

İnsanlık Çerçevesi Eserinin Transkripsiyonu

Kültür Yayınları Dizisi - 10
Tanıtma Bakanlığı
Kültür Genel Müdürlüğü
Türkmen Kültür Müdürlüğü
Bağdat 1974

Hürriyet Sevgisi

Sana Bir gül vermek isterim
Hiçbir güle benzemesin! Senin için:
Durmak isterim
Gönlümdeki:
(Hürriyet sesi)

Normal İlişkiler

Sensiz
Ben hiç Bensiz
Sen hiç
Bir ben, bir sen
Bir de ben. Bana sana, seni bana bağlayan
Bu güzel (pembe sevsen)
Ah ne tatlı bir gerçek
Ah ne tatlı bir hülya!

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Familyalar içinde Ne mutlu bir familya!

Sayımız: birdi gel!

Birden çok,

Sayımız:

Bir - İki - Üç

Çörek

Dün: Açlık

savaşında

Sana: Diyerken kardeşim

Seni:

Ben sandım

Beni

Sen sandım

Dün: Sıcaklık arıyan.

Bir kuş gibi.

Bütün soğuk

Bütün yıkık.

Tendirlerden usandım.

Dün: Ellerin

Ellerimi tutarken Kardeşliğin:

Sıcak çörek olmagına

İnandım.

İnsan Gibi Severim

Gözlerimin karasını.

Sürme diye Gözlerine çekseler.

Derin gönlüm yarasını Türme diye

Saçlarına çekseler:

Zorbalıkla: Sana gönül vermem.

Kıya kıya Gönlümde göğsünü

Gönül diye ekseler

Yine seni sevmem.

Ben insanım: İyilikli gönlümü

İnsan sever insanlara veririm

Ben insanım:

((İnsan gibi severim))

Sevgi Çardağı

Bir gönlüm var

Onu yarmak isterim.

Kış günleri

Bir kalın yorgan diye:

Çıplakaların canına

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Onu sarmak isterim.
Yaz günleri
Bir serin gölge diye
Çıplakların canına
Onu sarmak isterim.
Güle güle
İnsanlık baharında
Yoksulları, kucaklamak isterim.

Yağmur Damlası

Yükselmelerim:
Yırtıcı kartal gibi
Kumruları avlamağa, boğmağa
Yükselmelerim
Biçimsiz hayal gibi
Rüyalardan yılgamlara doğmağa.
Yükelirsem
Yükelirsem boğ gibi Hayat sever
Bahar sever
Den sever
Kumruların: Toprağına yağmağa.

Ağlamak Duygusu

Yanaklarındaki
O: bir damla yaş, o: çirkin ataş
Parmaklarım arayan,
Parmaklarım yaktı.
Benim de gözlerimden
Bir damla yaş aktı
Beni de, yavaş yavaş
Senin gibi
Öksüzlerin sırasına bıraktı
Gerçek imiş: Arkadaş Öksüzlerin
Yoksulların
Gözyaşları:
Birbirine meraktı.

Gayret İle Minnet

Çok kolaydır
Bir vefali (şirin) için
(Ferhad) gibi
Dağ yarmak
Nece vayıdır
Bir vefasız çirkin için.

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Bir (kişiyeye) yalvarmak
Çok kolaydır
Her vefalı, insan için
Ölüm ile karpışmak
Nece vayıdır
Bir yırtıcı hayvan için
İnsanlarla çarpışmak

Anlaşma

Bir gül isterim. Gönlüme uysun
Bir balıktan
Bir bulak gibi,
Bir sestem
Bir kulak gibi,
Bir dilden.
Bir dudak gibi
O: beni duysun
Ben: Onu
Ben: onu duyum O: beni

Yalnızlık Bile

Yasak: Yalnızlık yasak
Kara: Ağdan
Dede: dağdan,
Hasta: Sağdan
Beslenir
Yalnızlık bile
Gelir dile:
Havadan
Sudan
Toprakdan
Seslenir:
Yasak
Yalnızlık yasak

Hayat Bestekârları

Onlar nasıl
Bir damla al kan gibi
İnsanlığın:
Gönlüne akmak istiyorlar
Bunlar nasıl
Bir damla derman gibi
Uygarlığın:
Gönlüne akmak istiyorlar,

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Bizlerde onlar gibi Tatlı tatlı sözlerle
İnsanlara:
Mutlu günler aradığımız gözle
Gönüllere
Dillere
Parmaklara
Tellere
Güle güle ilişmek istiyoruz
Bizler (hayat çehresin) değişmek istiyoruz

Doğum İle Ölüm

Beni:
Küçük annam
Doğurduğu gibi
Büyük annamın
Bağrına bırak
Ufak:
Kefen arkasından bile
Dostlar
Çekmeye sabrim yok.
(Annaların farkı)

Suçlu İnsan Kardeşime

Acımıyorum
İşlediğin suçlara karşı
İkab kanarasından
Asılmagına
Yalnız İnsan diye üzülüyorum
İnsan olmağına!
Ve insanlar gibi de
Toprakları basılmağına

El Ele Karşı

Kalk yatmak kalk
Tembelliğin: Karasına batmak kalk.
Harda akıl
Harda kuvvet
Orda: hak.
Açlık: ataşdan gömlek
Onu: benim boyuma,
Onu senin boyuna,
Onu: bütün insanların boyuna,

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Biçen

Tiken

Gideren: el:

(Tembellik)

Gel duruma gel

Güle güle

Fabrikaya,

Tarlaya, İş başına.

Gel durma gel

Elin ver yoldaşına

Açlık ataşdan gömlek İş:

Onu yok eden el...

Yükselmek

Ne var ayın

Toprağında taşında?!

Ne var aya:

Çıkanların başında?!

Uzaklara yakın giden.

Bakma bana uzaktan

İstiyorsan:

Güneş gibi yükselmek?

İn kardeşim

Yıldızında,

Yer yüzünde:

Kurtar beni:

Yoksuzluğun işlediği tuzaktan.

İn kardeşim

Kurtar beni

Uygarlığın elindeki mezekten.

Dört Duvar Arasında

Ne kristal beden arkasından?

Nede ipek gömlek yakasından?

Yoksulların.

Çehresine bakılmaz!

İnsan oğlu: bu halde

Göz geçirmek insanı

Gerçekleri kapsamaktır gümanı

Doğruları çevirmektir yalana İnsan oğlu: her halde.

Yoksulları ak gönülden arıyan

İnsan diye yoksullara yarıyan.

Ener dağdan dereye Biner ağdan karaya

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Merhem olur:
İnsanlığın gönlündeki yaraya
İnsan oğlu
Bir gözde insan bakar insana.
Kötü mağrur insanı kurban olsun:
Taşladığımız şaytana
Devrim Şafağı
Dedim sana: gelirim.
İşte geldim.
Zindanları arasında beslendim,
Şehidlerin yarasında süslendim
Zincirleri parçaladım seslendim
Dedim sana gelirim,
İşte geldim (Altun gümüşde geldim)
Bülbüllerin:
Dilindeki şarkıyı
Çiçeklerin
İçindeki kokuyum
İnsanlığın Hürriyetin Hayatın
Düşmanların:
Gönlündeki korkuyum
Yol İle Yolcu
Yağız rengiyim. Renginde
Bir:
Sonsuz yol O: yol
Geniş adımlarım izinden
Güçlerimi içtikçe:
Bende onun boyunda
Laleler,
Koncalara dönerim
O: yol
Sıcak yorgunluklar gözünden
Alın terim içtikçe:
Bende onun boyunda:
Çayırlar
Yoncalara dönerim
O: yol bana
İnsanlığın sesinde,
Uygarlığın
Gülleri destesinde :
Yitirse amaçlara?

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

Bende onun
Hürriyet bestesinde
Yumuşak yürek oldum. Temiz gömlek oldum. Tatlı çörek oldum.
Dünyadaki Öksüzlere
Çıplaklara
Açlara.

İnsanlık Çerçevesi

Al.
Neyim alırsan al.
Her şeyimi al.

Yalnız:

İnsan diye

((İnsanlık))

Çerçevesinde kal

İnsan yarar insana

Ne mülk yarar.

Ne de mal.

Özgürlük Bayrağı

Bakın insanlar bakın

Gözlerimiz:

Kucağında açtığımız arakın

Varlığımız:

Dudağından içtiğimiz arakın

Gözündeki:

Mor menekşe dağlarda,

Ceylanlar bulagında

Güneydeki:

Hürmalıkta bağlarda

Bülbüller yatağında

Dalga dalga: kaynayan

Güle güle: oynayan.

Çocukların,

Gelinlerin ucunda

Şafak renkli: güvercinler ağzında

Islak yeşil:

Zeytinler yaprağına.

Yakın insanlara bakın.

Hayatsever,

Barış sever,

İnsan sever insanların yurdunu

Bu kahraman halkımızın:

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Türkmene,
Arabına,
Kürdüne.
Ülkemizde:
Mavi asman yarılmış
Yağız eller, sert bilekler...
Sarılmış:
Gözlerimizde, gönlümüzde beslenen
Terimizde, kanımızda süslenen
Ellerinde:
((Dalgalandan özgürlük bayrağına))
Bakın insanlar bakın
Bakın - bakın duyunca
Yolun boyu boyunca Halkımızın verimli toprağına
Dalgalandan:
((Özgürlük bayrağına))

Sevgilim

Kan kalmasa
Dudağında
Sana:
Kan veririm.
Su kalmasa
Bardağında
Sana
Canım veririm.
Sensin: Benim vicdanım
Sana:
Vatan diyerim
Tanrının gök çardağında
Yalnız seni severim

Parlak Mum

On parmağı var Her onunu
Öksüz çocukların doğum bayramlarında!
On mum gibi birden
Yakmak isterim
Her onunu (insanlık)
Şem'adenlerine takmak isterim
Her dem Öksüz çocuklara
Ben: güle güle
Aydınlıkda bakmak isterim.

Sevgi Dünyası

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Sen,

Yalnızsan: - anlarsın

Baharımın bestesinden

Çünkü ben:-

Bir laleyim Gönlündeki Laleler destesinden

Sen,

Yine Sen: anlarsın

Gönlümün gizlilerinden Çünkü ben Bir damlayım. Gönlündeki
Sevgi denizlerinden.

Fikir Yemeği

Ey: yeşil dallarda açılan gül

Ey: açılan gülde öten bülbül

Ey: baharlı bağlar seven gönül

Terim: terine

Güçlerim, güçlerine: kanmak isterim.

Düşüncelerimin

Duygularımın gözlerinden

Seçtiğim sözlerden:

İnsanlığın boyuna

Biçtiğim özlerden.

Senin için:

Tatlı yemiş

Temiz kişi: yerine

Bir canlı.

Şiir parçası yaratmak isterim.

Sonuç Birliği

Karşıdan geçen aşıklar gibi

Pencereden geçen ışıklar gibi

Ömürden geçen

Günler gibi

Aylar gibi

Yıllar gibi

Ömrüne: geçmek isterim.

Ellerimdeki:

Sıcak ellerinden

Sen:

İçtiğin baldan

Sen:

İçtiğin ağudan:

Bende içmek isterim.

Seninle ağlamak seninle gülmek isterim.

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Seninle yaşamak
Seninle ölmek isterim.
Hayat İle Görüşme
Ben seni sevdiğim için
Sana
Sevgilim dediğim için
Bütün :
Küsenler barışdılar
Bütün
Ayrılanlar görüşdüler.
Her yerde
Ayrılık badesi kırıldı.
Herkes
Kendini sevgiline yetirdi.
Hayat:
Tam hayat oldu
Bir güzel ayet oldu
İnsanların dilinde
Ölüm bile:
Yeni şafak sökerken
Gümüşleri ırmakları, tökerken.
Seher uykusu gibi
Suya giden: sussuzların
Bakışlarında soldu.
Sırada Durmak
Dön:
Duranlar gibi
Bende durakte durdum
Duranlardan
Bir az uzakda durdum
Gördüm
Her şey sıraylandı.
Sıra ilen yürümek
Sıra ilen inmek
Sıra ilende binmek.
Bende: bugün
Kendi kendime öğrendim:-
Sıranı sevmek
Sırada sevinmek.
Kader Gemisi
Düşündüm: çok düşündüm.

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Journal of Babylon Center for Humanities Studies: 2026, Volume: 16, Issue: 5

İnsan gibi
İnsanları düşündüm
Düşüncemin sonunda
İnsanlığın yolunda
Sana dedim
Ona dedim
Oğuşları gülüşlere döndermek
Söğüşleri öpüşlere döndermek
Mutlu hayat demektir
Her ellinde:
İnsan diye işlemek
İnsanlığın haklarını ödemektir.
Düşündüm,
Şehirleri.
Köyleri
Limanları, düşündüm.
Sana dedim
Ona dedim
Kendi kendime dedim Şehirdeki gönüllülere
İnsan diye köylülere acıyan.
Günleri çevirmemiz gerekirdi
Köylerdeki:
Dikenli dar yolları...
Şehirleri köyleri iyileştiren Gül çiçekli yollar Çevirmemiz gerekir
Sana dedim
Ona dedim
Kendi kendime dedim.
Uygarlığa,
İnsanlığa aykırı
Sevdigimiz hayatın limanında! Mutluluk denizinde:
Duran keder kimse duyurmamız gerekir
Mutluluk bir gül ise:
İnsan onu kucağılıyan gönüldür
Sevenler Sevilecek
Uyan: mağruruluk yatağından
Kalk uyan:
Sen insansın insanlık...
Işıklarına boyan.
Çok güvenme asdığına:-
Zenginlik bayrağına,
Çok öğünme yaktığına

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Zorbalık çırağına.
Bir gün geli Asdıkların enecek
Bir gün gelir
Yakdıkların sönecek
Katılacak toprağın
Sevmediğın
Yoksullar Toprağına
Uyan uyan kalk uyan
Gül çiçekli sevgi dalına dayan
Sev
Sende sev
Sevgi koksuna boya
Bu hayatta.
Sevenler sevilecek
Sevenler gülecek
Sevgisiz hayat yalan
Sev sende sev
Sevgisiz her şey acı
Hayat bir gelin ise
Sevgi:
Başının tacı
Hayat bir verem ise
Sevgi:
Onun ilacı
Ne can tutar
Ne insan
Karanlıkta eğildik
Şu mağrurluk ağacı
El Ağacı
Sen bir eksik dalsan cansız kesik dalsan.
Ne rengin var ne günün var
Ne toprağın ne gülün var
Ne bak var
Ne yaprağın
Sen: bir içip dalsan
Yüksek:
Güçsüz dalsan.
Bir kerecik:
Kanlı eller süsler seni
Bir emecisik
Yabancılar besler seni sen:

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

Bir kaçak dalsan çirkin alçak dalsan
Göğler dallar içli dallar söker seni
Canlı dallar
Güçlü dallar: baker Seni topraktan yan:
Yoldan atlarsan
Yaprağından yan: güllerden uzak ettilerse
Her şeyden yan: hiçti
"hiçe katılırsan..."

Hakları Kaybolan İnsanlara

İsterseniz bulmak:

Hak anahtarınız

Kalkın

İnsanlar kalkın.

Haksızlıklar temeline:

Kökünü söken ahtarın.

İsterseniz açmak

Hakkın kâbusun...

Kalkın:

İnsanlar kalkın.

Parçalayın

Haksızların gönlünde

Haksızlığın tabusun...

Akıllanma

Günlerden bir gün ben

Ne öldüm!

Ne de

Öldürüldüm! Her zaman bu güzel dünya gibi...

Ölmez güneşin.

Işıklarında... Güldüm.

Devrim Yolu

Devrim yolu Şeref yolu Sen yolu

Devrim yolu Kurban yolu kan yalın o ne mutlu

Ne tatlı

O ne kutlu

Bir yoldur:

Ülkemizde, cihanda

Her adımda her anda

Şehidlerin:

Kemiklerinde akan.

Şafak renkli

Pınarlardan bir yoldur

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Pınarların:
Huruklarından kakan.
Gül çiçekli baharlardan bir yoldur
Pınar sever
Bahar Sever
Çınarların yoludur
Devrim yolu: vatan yolu hak yolu
Devrim yolu: Zafer yolu. hak yolu
O ne tatlı
Ne mutlu
O: ne kutlu bir yoldur.
Ülkemizde. Cihanda
Her adımda her anda
İnananların
Dizlerinde açılan:
Kucak kucak Çocuklardan bir yoldur Çocukların:
Gözlerinden saçılan
Ümitlerden,
Işıklardan bir yoldur.
Anne Sever
Çocuk Sever
Aşıkların yoludur.
Devrim yolu: Yoksulların Sancularından
Yoksulluğu Alın terinde boğan.
Güneş Saran bileklerin yoludur devrim yolu
Fedakarlık bulutlarında yağın
Hep insanların dileklerinin yoludur
Devrim yolu
Alanlarında seslenen başkalarını
Ser kıyısında beslenen, fabrikalar
Kokusunda süslenen
Dudaklar diller
Hüriyettin badesinde ıslanan: düşünceli duygulu
Güzel huylu Saygılı işçilerin çiftçilerin yoludur
O ne tatlı ne mutlu
O ne kutlu bir yoldur.
Ülkemizde cihanda. Her adımda her anda
Yüce dağlar boyunca yeşil bağlar boyunca
Koca çağlar boyunca
Hayat Sever. Barış sever
İş sever

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Yürüyüş sever insanların yoludur

Devrim insanlarla doludur,

İş Destanı

Gezdiğimiz toprakların

Göçtüğümüz toprakların. Göğsündeki kazdıkları kuyulardan

Gönlündeki yardıkları o yollardan.

Demir renkli begir saklar ağızlarından çoşarken

anıldı anıldı..

Parslı er bakır torbaları doldukça

Başımızda dalımızda

Göğsümüzde tabutların kalkardı

Alımızda yaralar

Dalımızda yaralar ellerimizde dillerimizde kabarlar!

Ayakların baş açık dudaklarımız kup kuru

Önümüzce bir mester...

Arkasında kendimizden yavrular Kırbaçları

Dubalara değdikçe.

Postalar

Topraklara döktükçe

Hep birden (Diğer chiller):

Bir az çabuk bir az çabuk dalma yürü

alınmızın terleri

avucumuzun terleri

Yaraların kabarların

ayrınlara kanlara

Katar katar: İrmaklarda dizilen

Vapurların karnında çoşarken

Sıra sıra duraklarda dizilen pargunların karnından çoşarken

Anıldı anıldı bu tabutlara sarılıb denizlere akardı

Bilmez idik hayat nedir

Toprak nedir yol nedir

Su nedir... Petrol nedir damla nedir göl nedir

Dağın doğum döndüğümüz toprakta yorgun argın: konuştuğumuz toprakta

Ayakların ellerin dudakların dillerin

Dikenlerin yonduğumuz toprakta

Uyurken:

Serildiğimiz yumuşak kumsal yatakta dedikleri seslerden bir sada

Bir az çabuk bir az çabuk

Dalma yürü!

Uyandık

Tırnaklarımız toprakta

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Parmaklarımız toprakta
Yaralarımız, kabarlarımız. tazelenmiş; sıcak kumsal yatakta
Uyandık
Karnımız aç ayakların baş açık
Dudaklarımız kup kuru
Uyandık
Önümüzde yüzlerce..! Binlerce yavrular
Hepsi birden minldaralı kıyılarda.
Hepsi birden haykırırdı diyerdi haydi kalkın hayvanlar
Bir az çabuk
Bir az çabuk çalma yürü!.
Haydi, çabuk; sıra
Sonra sürü uyandık uyandık
Birbirimize dayandık
El ele verdik daldık. Dal dala verdik daldık!
Bir derin nefes aldık karanlıktan ak yaptık düşünce nefesinden....
Bir pembe kısrak yaptık
Kuyuların başında
Uyuların başında kabarların, yaraların
El vela ateşinde mesterlerin
Yavruların elindeki
Kırbaçların sesinden uyandık: birbirmize dayandık
Yurdumuza dayandık her şey bizim her şey bizim
Kazançlarımız elinçlerimiz dizim dizim. Hayat bizim
Toprak bizim
Yol bizim
Su bizim
Petrol bizim
Damla bizim göl bizim uyandık uyandık.
Hürriyettin bayrağına dayandık beyaz barış gallerine boyandık.
Varlığımıza inandık devrim
Geniş gönlümüzde beslendi. Parmaklarımız hanesinde süslendin
Dudaklarımız dudağında ıslansın.
Yengi Şafak elinde olu zafer büyük zafer seslendi
Bir az
Çabuk
Adım adım illere kalma gere o ne doğru yolumuz ışıklarım
parçaladıhayvanların
Mesterlerin yavruların dallarında
Genede kırbaçların
Böyle Yaşa

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

Sana gelen senden giden olacak ölüm hayat serin ayaklan olacak.
O ben, sen: bugün toprak olmasak Doğru yarın insan neden olacak..!
gün ikidir bir karanlık bir ağ her ikinin düşün yakın iragi
Böyle yaşa ömür mumu sanerken aydın kalsın günlerde çırağın.

Filistin Hakkında Yazılan Şiirler

"Bir Çörek"

Filistin yurdunu ucuz satanlara
Korku gözde
Kefinizden bir çöreğe sattığınız tarladan
Bin bir çörek kazandılar.
Bin bir tarla aldılar milyonlarca işçiler
Milyonlarca çiftçileri
Ayak yalın baş açuk eller boş
Cebleri boş kap karanlık caddelere saldılar
Hey, açılan acıları
Hey, açlık kırbaçları.
Şehirlerin... köylerin kadınların kızların
Çehrelerini çaldılar
Yavaş yavaş anneleri
Çocukların gözlerinde saldılar.

Şair Olmak

Şairin sürinde var ise değer
Her zaman millet onun şiirin öger
Sende şair olmak istersen eğer
Milletin göğsünde beslenen hür göğer
Sende şair olmak istersen uyan
Düş hayal olan gerçeğe dal ver dayan
Haka hak sevilir ezel atar payan
Gün gelir ne hak sana başını eğer
Sende şair olmak istersen sakın
Kötülük daldasına gitme yakın.
İyilik şevkinde parlat ahlakın
Evvel vatan bağrında can ile ciğer
Aksu şair olmak istersen bırak
Korkuyan, kader etme merak
Hür yaşa hürriyetin olsun Irak
Dillete baş eğme tarih söker

Barış Toprağında

Tatlı seher uykusun
Toprakla yol kokusuna Katarım

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Annelerin Şarkısın
Çocukların korkusuna katarım. çere elin.
Çadırlarda çekmeden
Artık şafak sekmeden kucağında otomatik silahım
Adım adım
Dinmez yol gider artık şafak sökerken
Geniş şefkin
Dönmez bulun toprağına çökerken
Zorbalıkla elimizden alınan
Kurnazlıkla gönlümüzden çalınan
Bir portakal bağında bir portakal dalının gölgesinde
Hasretle sabahların.
Bir gün gelir söylerimde
Çadırlardan güle güle göçerken engelleri birer birer geçerek.
Annelerin çocukların sevdiği bu portakal bağında
Bir Portakal dalının gölgesinde
Elimde bir deste gül.
Güllerin arasında
Sevdiğim güzelin güle güle ellerinden tutarım.
Bir gün gelir diyer
Bu barış toprağında
İnsanlığın uygarlığın düşmanı
Savaşı unutan.
Elinde bir deste gül güllerin arasında
Güle güle
Sevgilimin ellerinden tutarım.
Dediler Bekle
Dediler bekle: uzandı bekledi.
Dediler bekle: oturdu bekledi
Dediler bekle durdu bekledi!
Gözlerinin bebeklerinde:
Uyku zincirlerini kırdı bekledi
Adım adım
Bekle diyenlerin
Dünyalarına girdi bekledi - bekledi
Bekledi - bekledi - bekledi
Ne gelen var - Ne giden!
Kurnaz kumarçılarının kap karanlık derya denizlerinde
Parçalanana.. Paylanan
Güneş renkli gemiden
Bekledi - bekledi - bekledi

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

On nisanda - kurşunlar
Her bir yönden: kin ağızından fırlanıb kabuklar
Perdelere daldılar
Kasını çalmadan: evine geldiler
Yorgun ayak gözlerinden: çırakları söndürücüler
Beklentiler tuzlanı beklediler! On nisanda çocuklar
Anladılar bildiler
Beklentiler kucağında beklentiler beşiğinde
Beklentiler dünyasında
Sıra sıra ellerinde - ayrıldılar. çıraklar
Sandılar
Gönüllerinde "vatan. ellerinde inip inmediler"

İşıklı Sözler

İstersen eğer millet için doğru çalışmak dünya tamâinden emilen
kesmelisin Sen
Bak isede rağbet. Bunu bil kayıb olacak hak
Her dillette artık ebedi susmalısın sen verdiysen eğer el ele millet
kalacaktır.
Varmazsak eğer düz yola dillet kalacaktır.
Bulmazsak eğer şimdiki dertlerimize çare
Bizden sora. (varişlere), illet kalacaktır.

Ah Hürriyet Her Şeyden Pahalı

Ah hürriyet ne bir kutsal ağaçtır.
Su yerine sıcak temiz kan ister her meyvesi bin bir derde ilaçtır.
Bir tanesin derman bin kurban ister. hayat açar onun Pembe gülünden.
sevinç Saçar yaprakları Yalından.
Millet onun bağvanıdır bağıdır.
Gençler dalı, çocuklar yaprağıdır
Şehidler gök yiğitlik toprağıdır daldasında.
Canlanandan can ister
Tarih yazar hür milletin dilinden.
Hür yaşamak hayatta iman ister.
Gönül bağlıdır sana her yandan aşkın öderim candan imandan.
Sordum değerini ehli vicdandan
Dediler vatan her şeyden paha
Kötülük öne güçtür ile.
Gönül bağlıdır sana ezelden
Sensin insanın yolun düzelten
Sordum her ermiş aklı güzelden

Dediler, vatan her şeyden paha
Kötülük. Ona güçtür Allaha.
Güzelsen güzel can emelinden
Acizem hüsnün ükmeye dilden
Sordum gözlerden sordum gönülden
Dediler vatan her şeyden paha kötülük ona güçtür Allaha.
Güzelsen güzel can emelinden
Tutmak isterim elinden
Sordum bahardan sordum gelenden
Dediler vatan her şeyden paha kötülük ona güçtür Allaha.

Güvenli Sonuç

Çadırlarda öt sevgilim öt
Kara ület ayak basan çardağa karanlıklar.
Tırnaklarını sökerken göz yaşların kanında
Bin bir zafer aşardı öt sevgilim öt
Son güllerin peşindeki yaprağı
Yıldırımlar
Şimşekler takarken
Özlemlerin dilinde
Zafer suyu taşardı
Savaşta
Sevgilim öt sevgilim öt
Sana doğan bana doğan toprağa
Kurşunların arasından bakarken gözlerimde
Gönlümde iki sevda yaşardı
Öt sevgilim öt
Birinciden:
Elimdeki bayrağa
Uç uç kızıl kanım akarken.
İkincisi elimde
Kaderimi başardı

Devrimlerden Ümitler

Devrimler baharında elin renkli bardağın hürriyetin kırmızı şerbetine
boyasın
Yarınları okuyan şafak renkli dudağın
Dünyanın kucağında isteğime dayansın
Annalarda şahlansın yeşil zafer atlan parçalansın dilletin mihrabları
putları
Çıplakların, açların düzelsin hayatları.

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

Verimli topraklardan yana bir gün uyansın
Zeytinler çardağında güvercinler beslensin
Gülüşler konağında kutsal sevda süslensin
Yürüşler çardağında kahramanlar seslensin
Hiçlere inanmayan ((varlığına inansın))

Türkmen Oğlu

Türkmen oğlu Türkmen oğlu «yüz yılımız bir çağda.. Her çağımız tarihimiz elinde bir saçağlı.

Ah tembellik varlıkları boğazlayan bıçağı

Türkmen oğlu uğurumuz gece gündüz çalışma vatan için, millet için ilim irfanlaşmak.

Bu ucunda insan sonsuz sermayeli varlıkta huriyet iş, barış, gülüş, hayat, fedakarlık, mutlu günler doğan şafak: yorgunlukta darlıkta

Türkmen oğlu görevimiz uykulardan uyanmak

Alık sayık ümidlerin dallarına dayanmak

Türkmen oğlu Türkmen oğlu "on iki ay yılımız"

Bütün diller gibi tatlı, dilimizde dilimiz

Açmış hayatın gülleri arasında gülümüz

Türkmen oğlu: görevime güle gönül bağlamak

Sevgi barış daldasında çekişmez sağlamak

Bunca bela Yurdumuzda Türkmen birdi uç değil

Her insanın değerince tertis var hiç değil asra uygun halka bağlı mevkuralar suç değil.

Türkmen oğlu görevimiz aydın yollar aramak insan diye ((Hep yarıyan insanlara yaramak))

Türkmen oğlu Türkmen oğlu: gül gölgesin yaz çalar

Bahar geçer serbest bülbül dikenlerden naz çalar

Yiğit aşık karanlıkta güneş için saz çalar.

Türkmen oğlu göreviniz kucak kucak kaynamak çirkin yazlar elinde bahar için saynamak...

Hayat Yolu

Hayata şad bakan hayatta yaşar

Hayata hor bakan hayatta şaşar

Hayat bile herkesin bağrına koşar

Yiğit ol hayatın (minnetsiz başar)

Hayat bir sahnedir biz oynuyanlar

İyilik, kötülük: bizlerle canlar

Hayatı: her canlı bir durulu anlar

Yiğit ol: hayatın şerefle şanlar

Efendilik Nedir

Efendiler efendilik giydiğiniz kat değil

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Efendiler Efendilik bindiğiniz at değil
Efendilik çocukluktan kimseye kamat değil
Efendiliksiz bir hayat. Efendim hayat değil!
Efendilik insanlığın madeninden bir taşır
Uygarlığın semasında ikinci bir miraçtır
Herkes onun varlığına bu dünyada muhtaçtır
Efendiliksiz bir hayat. Efendim hayat değil!
Efendilik cebinizde para değil pul değil.
Ardınızı önünüze katığımız kol değil
Hanımlara verdiğiniz deste deste gül değil.
Efendiliksiz bir hayat efendim hayat değil!
Efendilik karanlıklar parçalayan çıraktır
Düz yollardan dikenleri biçen ite oraktır
Efendiliksiz bir hayat. Efendim hayat değil!
Efendiler: efendilik kötülükten ıraktır.
Efendiliksiz bir hayat efendim hayat değil!
Efendilik tatlı dilden ettiğiniz naz değil
Kazanları astığınız kuzu değil kaz değil
Törenlerde çaldığımız davul değil saz değil
Efendiliksiz bir hayat efendim hayat değil
Efendiler: efendilik yerinde hak desin usanmadan vatan derdlin millet
derdin çekmektir
Gözlerinden: mazlumların haklarını sökmektir efendiler: efendilik
zalımın belin bukmektir
Efendiliksiz bir hayat efendim hayat değil..
Aksu sevilir: efendilik halkın vicdan sesidir
Özgür hayat göğsündeki mutluluk nefesidir efendiler: efendilik insanlık
süsüdür.
Efendiliksiz bir hayat efendim hayat değil!

Alın Teri

Düşüncemiz hamurunda şişen ter Alkanımız demicinde Pisen ter
Sevdigimiz huriyetin hayatın
İş başında alınımızdan düşen ter.

Paraperestlerin Öğütleri

Sus oğlum sus yürü davul çaldırma
Kulaklarını yum gözünü yerden kaldırma
Vatan için meydana at saldırma
Milletede baş ver canım aldırma
Sus oğlum sus (Dil kesik baş salamat)!

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

İyi kötü: beş günlüktür bu hayat
Ne şeytanı söğ! Ne de oku ayet
Cennetide boş ver canım aldırma.-
Sus oğlum sus.
Çabuk kol kıl kendini
Memnun eyle yabancı efendini
Her gün pişir yağla tavuk hindini
Minetede boş ver canım aldırma
Sus oğlum sus haktan dilin lal olsun!
Yalan söyle, çöreğin helal olsun!
Can ezilsin yalnız elde mal olsun
İletede boş ver canım aldırma
Sus oğlum sus huriyetin paradır
((Beyaz akça kara güne çaredir))
Yoksulların kıymeti karedir
Dillete boşver canına aldırma
Sus oğlum sus: tut akçayı, Cengine atan kurban onun beyaz rengine
Farzdır secde kılman zengine
Senetide boş ver canım aldırma

Bir Yüzlü Ol

Bu gün işin düşmüş bana ürkersin
Yarın işin bitub beni seversen
Birden sıgatlıyub bir dem dögersin
Bir yüzlü ol düz doğruluk görersin
Bugün işin düşmüş yolum beklersin
Yanım olub toz toprağım beklersin.
Yarın beni yüzü kuylu teklersin
Bir yüzlü ol: düz doğruluk göğersin
Bugün işin düşmüş kadrin, bilersen.
Karşıma alıb yaltanırsan gülersin
Yarın beni hayalinden silersen
Bir yüzlü ol: düz doğruluk göğersin insan odur: her daim hakkı arasın
Milletine toprağına yarasın
Sende artık tut insanlar sırasını
Bir yüzlü ol insaniyet göğersin

Yok Deme Yok

Yok deme yok: her yokta bir bela var
Her akli anlatan bir dal var
Bu dünyada iyi kötü olursa

*Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman
Turkish to Modern Turkish*

Kötülüğünde iyiliğinde bir emeli var
Yok deme yok ak karaya sarılmaz
Böyle olsa: şafaktan gün yarılmaz
İnsan odur iyilikten darılmaz
Kötülüğünde iyiliğinde emeli var
Yok deme yok: her ekilen biçilir yer yüzünde hep yollardan geçilir
İyi kötü varlığından seçilir kötülüğünde iyiliğinde emeli var
Yok deme yok: bana soyut hayelsin
Aramızda (hakikat) kanad çalsın
İnsan öküz değil bir dünde kalsın.
Kötülüğünde iyiliğinde emeli var

SONUÇ

Türk edebiyatı, yüzyıllar boyunca coğrafi sınırları aşan ve farklı toplulukları ortak bir kültür zeminde buluşturan eşsiz bir miras olarak varlığını sürdürmüştür. Osmanlı döneminden Cumhuriyet'e, oradan günümüze uzanan bu köklü edebiyat geleneği; divan edebiyatından halk edebiyatına, modern şiirden nesre kadar geniş bir yelpazede kendini yenilemiş ve zenginleştirmiştir. Bu zenginliğin en canlı ve en anlamlı yansımalarından biri hiç kuşkusuz Irak Türkmen edebiyatıdır.

Orta Asya'dan Mezopotamya'ya taşınan bu köklü edebiyat geleneği, yüzyıllar içinde farklı coğrafyaların, kültürlerin ve siyasi koşulların etkisiyle yoğrulmuş; buna karşın özünü ve kimliğini korumayı başarmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun Irak topraklarından çekilmesinin ardından siyasi açıdan yalnız bırakılan Türkmenler, onlarca yıl boyunca ağır baskılar, asimilasyon politikaları ve kültürel yıkım girişimleriyle yüzleşmek zorunda kalmıştır. Tüm bu zorluklara rağmen Türkmenler, belki de en büyük direnişi edebiyat aracılığıyla ortaya koymuşlardır. Dillerini, türkülerini, şiirlerini ve halk edebiyatının vazgeçilmez bir parçası olan horyat geleneğini nesiller boyu yaşatmışlardır.

Elinizdeki bu çalışma, söz konusu köklü mirasın somut bir ürünü olan "İnsanlık Çerçevesi" adlı eseri Osmanlı Türkçesinden çağdaş Türkçeye aktararak gün yüzüne çıkarmayı amaçlamıştır. Şair Haşim Reşat Aksu'nun 1974 yılında kaleme aldığı bu eser; insanı, toplumu, özgürlüğü ve vatanı merkeze alan derin bir anlam dünyası taşımaktadır. Şiirlerde işlenen temalar, yalnızca bir dönemin değil; yüzyıllardır süregelen Türkmen varoluş mücadelesinin de şiirsel bir yansımasıdır.

Sonuç olarak, bir milletin dili yaşadığı sürece edebiyatı da yaşar; edebiyatı yaşadığı sürece kimliği de yaşar. Irak Türkmenleri bu gerçeği, baskıların en ağır olduğu dönemlerde bile şiirle, türküyle ve sözlü gelenekle kanıtlamıştır. Bu çalışmanın, Türkmen edebiyatının

Transcription of the Work "İnsanlık Çerçevesi" from Ottoman Turkish to Modern Turkish

tanınmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına mütevazı bir katkı sunması en büyük temennimizdir.

KAYNAKÇA

- Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat, Ankara, 2013.
- Artun, E. (2008). *Âşıklık geleneği ve âşık edebiyatı* (s. 56-61, 98-103). Karahan Kitabevi.
- Boratav, P. N. (1942). *Halk edebiyatı dersleri* (s. 12-15). Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları.
- Caferoğlu, A. (1984). *Türk dili tarihi* (s. 78-82). Enderun Kitabevi.
- Elçin, Ş. (1986). *Halk edebiyatına giriş* (s. 23-27). Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Ergun, S. N. (1938). *Türk halk edebiyatı antolojisi* (s. 19-24). Maarif Kitaphanesi.
- Köprülü, M. F. (1962). *Türk saz şairleri* (s. 34-38). Güven Basımevi.
- Köprülü, M. F. (1966). *Türk edebiyatında ilk mutasavvıflar* (s. 112-117). Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Oğuz, M. Ö. (2005). *Türk dünyası halk edebiyatına giriş* (s. 45-48, 102-106). Akçağ Yayınları.
- Sakaoğlu, S. (2004). *Türk halk edebiyatı terimleri sözlüğü* (s. 67-71). Akçağ Yayınları.
- Türkmen, F. (1992). *Irak Türklerinin halk edebiyatı üzerine araştırmalar* (s. 88-93, 134-139). Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Almohammed, A. (2021). *Modern Irak Türkmen edebiyatında kadın şairler ve şiirler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük.
- Al-Chalaby, A. F. S. (2015). *Irak Türkmen edebiyatında Mehmet Ömer Kazancı: Hayatı – eserleri – edebî şahsiyeti* (Yayımlanmamış doktora tezi). Kayseri Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Abdulsamad, B. (2021). *Iraklı Türkmen şair Adnan Kasapoğlu'nun şiirleri üzerine bir inceleme: Yapı, tema ve modern Türk şiirinin etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.